

SAMENWERKINGSVERBAND
Voortgezet Onderwijs
Midden Kennemerland

Ondersteuningsplan 2021-2025

Publieksversie

Auteurs: Dit ondersteuningsplan is het resultaat van een proces waarin alle partners een bijdrage hebben geleverd.

Regie en redactie door het Team Passend Onderwijs van SWVVO Midden-Kennemerland

Antillenstraat 21, 1944XA Beverwijk

Tel: 0251- 822540

E-mail: info@swvvomk.nl

Website: www.swvvomk.nl

Inleidend

De wet op Passend Onderwijs stamt uit 2014 en kent twee inhoudelijke uitgangspunten:

1. Dekkend aanbod leidend tot een passende plek voor iedere leerling.
2. Scholen dragen zorg voor een ononderbroken schoolloopbaan voor alle leerlingen.

In de loop der jaren zijn daaraan doelstelling toegevoegd:

3. geen leerlingen die langer dan drie maanden zonder onderwijsaanbod thuiszitten.
4. inclusiever onderwijs, dat wil zeggen passend aanbod zoveel mogelijk in de buurt en niet of zo kort mogelijk in het speciaal onderwijs.

Om ervoor te zorgen dat er voor alle leerlingen passend onderwijs is, werken scholen samen in een samenwerkingsverband passend onderwijs. Samen maken zij een ondersteuningsplan.

In dit ondersteuningsplan beschrijft het samenwerkingsverband wat de plannen zijn en hoe die uitgevoerd zullen gaan worden in de periode 2021-2025.

Wat is het samenwerkingsverband?

Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Midden Kennemerland (SWV VO MK) bestaat uit 7 reguliere scholen voor voortgezet onderwijs en 3 scholen voor voortgezet speciaal onderwijs, welke onder vijf schoolbesturen vallen.

Er is een kantoor ingericht van waaruit een kleine werkorganisatie alles organiseert en coördineert wat er in het ondersteuningsplan is afgesproken. De belangrijkste taken zijn:

- het zorgen voor dekkend aanbod, dat wil zeggen dat er voor alle leerlingen binnen de regio onderwijs mogelijk is;
- het bieden van procesbegeleiding als er specifieke ondersteuningsvragen zijn;
- het vaststellen van toelaatbaarheid tot speciale voorzieningen zoals het speciaal onderwijs en praktijkonderwijs.
- verdelen van het beschikbare geld en zorgen dat het zoveel mogelijk besteed wordt aan het bieden van passend onderwijs.

Een Raad van Toezicht (RvT) en een medezeggenschapsraad (OPR) bewaken dat de scholen met elkaar doen wat er in de wet en in het ondersteuningsplan staat. In de Raad van Toezicht zitten de bestuurders van de scholen. In de OPR zitten zorgcoördinatoren, leraren en ouders.

Vanuit SWV VO MK wordt samengewerkt met vier gemeenten. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het organiseren en financieren van jeugdhulp. In onze regio zijn dat de gemeenten Heemskerk, Beverwijk, Castricum en Uitgeest. Omdat jongeren die jeugdhulp ontvangen normaal gesproken ook naar school gaan, is goede samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs erg belangrijk. De gemeenten hebben het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) of het Sociaal Team aangewezen als de directe jeugdhulpbieder die zorgt dat leerlingen die dat nodig hebben de juiste ondersteuning krijgen. Zij bieden een deel van die zorg zelf maar verwijzen voor hulp die zij niet zelf kunnen bieden door naar andere hulpverleners.

Wat doen de mensen die vanuit het kantoor werken?

Onderwijsconsulenten

Er zijn twee consulenten, die ieder een deel van de scholen onder hun hoede hebben. Zij zijn een onafhankelijk aanspreekpunt voor directies en zorgcoördinatoren en bieden vooral procesbegeleiding. Zo helpen zij de scholen om vroegtijdig problemen te signaleren. Zij bespreken of

de onderwijsondersteuning het gewenste effect heeft. Ook helpen zij school én ouders bij het nemen van ingrijpende besluiten als plaatsing in een andere klas of in een andere school nodig blijkt.

Trajectcoaches

Het samenwerkingsverband heeft een eigen bovenschoolse trajectvoorziening (BTV). Deze BTV is een observatieplek voor leerlingen die vastlopen of dreigen vast te lopen. Leerlingen kunnen daar, als het in de eigen school of klas echt niet meer kan, maximaal drie dagen per week geplaatst worden. Uiteraard in voortdurend en nauw overleg met de onderwijsconsulenten, ouders, school van inschrijving en externe deskundigen. Voordat, of zelfs in plaats van plaatsing in de BTV, kunnen de trajectcoaches in de school en klas zelf worden ingezet om te observeren en te coachen.

Verbindingsconsulenten

Leerlingen en gezinnen hebben er baat bij dat jeugdhulp, gemeenten, leerplicht, GGD, GGZ en onderwijs goed samenwerken. Het samenwerkingsverband heeft twee consulenten in dienst, beiden voor ongeveer 0,2 fte, die voortdurend stimuleren dat er echt goed wordt samengewerkt. De ene consulent organiseert ontmoetingsmomenten, afstemmingsoverleg, doorbraakoverleg, leertafels en intervisie. De andere consulent stimuleert en bewaakt dat leerlingen ook daadwerkelijk de ondersteuning krijgen die nodig is en is afgesproken.

Team facilitaire ondersteuners

Voor de dagelijkse organisatie en uitvoering van alle werkzaamheden binnen het samenwerkingsverband is er beschikking over een klein team waarin de directeur, een administratief medewerker en een beleidsmedewerker samenwerken.

Wat gebeurt er allemaal met het geld voor passend onderwijs? ¹

Uitgangspunt van het samenwerkingsverband is dat al het budget dat binnenkomt ook daadwerkelijk besteed wordt aan het organiseren van passend onderwijs. Dat betekent dus dat er niet onnodig geld op de plank blijft liggen. Wel houdt het samenwerkingsverband een kleine reserve aan om een aantal risico's te kunnen opvangen. Deze buffer mag niet groter zijn dan 3,5% van de jaaromzet. In totaal beschikt het samenwerkingsverband over een budget van 10 miljoen euro. Ongeveer 4,5 miljoen voor Speciaal Onderwijs, 3,2 miljoen voor leerachterstanden, 0,5 miljoen voor praktijkonderwijs, 1,2 miljoen voor maatwerkondersteuning en een half miljoen voor personeel en huisvesting (overhead). Gedetailleerde financiële informatie is te vinden in de jaarverslagen op de site van het samenwerkingsverband.

¹ Het samenwerkingsverband werkt met jaarbegrotingen in meerjaren perspectief.

Vanwege vooralsnog onbekende tariefaanpassingen is er uitgegaan van de bedragen zoals die in 2020 bekend waren. En zal derhalve het begrote ernstig negatieve resultaat in werkelijkheid veel lager zijn.

Welke uitgangspunten zijn voor het samenwerkingsverband belangrijk?

De kern van alles is het principe *'Iedereen doet mee'*

Er zijn vijf woorden gekozen die elk met behulp van een one-liner uitdrukking geven aan een onderliggend principe dat voor iedereen die in of met het samenwerkingsverband werkt geldt: Samen, Stevig, Slim, Steunend, Sturend.

1. *'De leerling centraal, de docent/medewerker cruciaal, het team doorslaggevend'* (samen)
2. *'Wie nergens voor staat dreigt voor alles te vallen.'* (stevig)
3. *'Geld kunnen we maar één keer uitgeven - 'dus dat doen we slim.'* (slim)
4. *'It needs a village to raise a child²'* (steunend)
5. *'Meten is weten'* (sturend)

Wat is de betekenis van die oneliners?

Iedereen doet mee

Onderwijs neemt in onze samenleving een belangrijke plaats in. Het bereidt leerlingen in de breedst mogelijke zin voor op het latere leven. Het gaat daarbij om meer zaken dan het opdoen van kennis alleen. Leerlingen ontwikkelen zich tot waardevolle burgers van onze maatschappij. De missie van het samenwerkingsverband is dat iedere leerling deze kans krijgt en zich op zijn/haar niveau kan ontwikkelen in een ononderbroken schoolloopbaan. Met als resultaat een waardevol en betekenisvol perspectief op vervolg in onderwijs, arbeid of dagbesteding.

Samen: *'De leerling centraal, de docent/medewerker cruciaal, het team doorslaggevend'*

In alle opzichten is passend onderwijs teamwork. De dynamische driehoek *leerling – school – ouders* is het uitgangspunt van passend onderwijs. Afstemming en dialoog zijn hiervoor essentieel en vergen daarom voortdurende tijdsinvestering. Als de onderlinge taakverdeling en verwachtingen naar elkaar duidelijk zijn, zal dit de samenwerking versterken en kan men, waar nodig, elkaar hierop aanspreken. Zo heeft de bureau-organisatie van het samenwerkingsverband een ondersteunende rol (aan de scholen) en ligt het eigenaarschap ten aanzien van passend onderwijs bij/in de scholen.

Het bieden van passend onderwijs is de primaire verantwoordelijkheid van de docent in de klas. De docent doet er dus toe! Niet het kind of de leerling staat centraal, maar de docent. Als die deskundig is en professionele ruimte krijgt zal zij of hij ook gemotiveerd zijn om verantwoordelijkheid te nemen voor het bieden van gerichte en persoonlijke passende begeleiding. Daar profiteren onze jongeren van.

Stevig: *'Wie nergens voor staat dreigt voor alles te vallen.'*

Kwaliteit en vakmanschap vormen de basis voor effectieve ondersteuning van leerlingen. Dat geldt voor zowel het onderwijs als voor de jeugdhulp. De scholen zorgen daarom voor didactisch vaardige en pedagogische wendbare docenten, schoolleiders die goed kunnen organiseren en communiceren, en bestuurders die zorgen voor duidelijke kaders en ruimte voor talentontwikkeling.

² Verwijzing en variatie op een quote van Nelson Mandela: 'It takes a village to raise a child'

De samenwerking van onderwijsgeevenden en jeugdhulpverleners kenmerkt zich door professioneel gedrag. Te herkennen aan duidelijkheid, tijdigheid en snelheid van handelen, opbrengstgericht werken en resultaatverantwoording. Vanuit de gedachte dat voorkomen beter is dan genezen willen de scholen binnen het samenwerkingsverband proactief zijn en zoveel mogelijk escalatie van problematiek voorkomen.

Slim: *Geld kunnen we maar één keer uitgeven - 'dus dat doen we slim.'*

Bij ongewijzigd beleid schrijft het samenwerkingsverband tegen het einde van de periode waar dit plan betrekking op heeft (2021-2025), rode cijfers. Omdat er de afgelopen jaren behoorlijk is geïnvesteerd in voorzieningen in de scholen kiest het samenwerkingsverband ervoor om, in beginsel, niet meer te investeren in toename van het aantal voorzieningen, maar in de verbetering van bestaande voorzieningen.

Het samenwerkingsverband wil middels maatwerk arrangementen op individueel of op groepsniveau vooral investeren in het voorkomen van escalatie van problematiek. Kenmerkend voor de arrangementsaanpak is dat die laagdrempelig is en een kortdurend karakter heeft. Maar ook dat er geïnvesteerd wordt in het denken in mogelijkheden als het gaat om jongeren met extra ondersteuningsbehoeften. En dat er geïnvesteerd wordt in het pedagogisch, didactisch klimaat én vanuit een helicopterview gekeken wordt naar processen binnen de groep. De laagdrempeligheid is het antwoord op de wachlijsten die bestaan voor ernstiger problematiek en uit de hand lopende kosten voor complexe jeugdhulp. Door vaker en vooral eerder voor laagdrempelige jeugdhulp te kiezen kan verwijzing naar zwaardere en duurdere vormen van begeleiding voorkomen worden.

Steunend: *Gezamenlijke verantwoordelijkheid – 'It needs a village to raise a child'³*

Jongeren in kwetsbare posities moeten kunnen steunen op samenwerkende, professioneel functionerende professionals. En in toenemende mate ook op en stevig staande 'niet-professionals' die slim en tijdig worden ingezet en met elkaar zijn verbonden. Belangrijk is daarbij het respect voor ieders inbreng en open dialoog op het moment dat het spannend wordt. Maar vooral ook de erkenning dat iedereen op zijn of haar eigen stukje van een probleem, invloed kan uitoefenen. Dit vergt dus voortdurende afstemming en bijsturing wanneer en waar dat nodig is.

Sturend: *Metten is weten*

De ambitie is om de komende periode meer data-gestuurd te gaan werken. Zoals in iedere professionele organisatie het geval is verzamelt en analyseert het samenwerkingsverband systematisch informatie. Het doel daarvan is om gericht en planmatig toe te werken naar realisatie van alle gestelde doelen die in het ondersteuningsplan zijn vastgelegd. En ook om zowel intern als extern transparant te zijn over de werkwijze en effectiviteit. Een ander belangrijk aspect van het verzamelen van informatie (kwaliteitszorg) is dat de data het lerend vermogen van het samenwerkingsverband ondersteunen. Het samenwerkingsverband organiseert daarom netwerkbijeenkomsten waarin de verschillende scholen hun data met elkaar delen en bespreken. Daarnaast neemt het samenwerkingsverband waar mogelijk deel aan wetenschappelijk onderzoek naar de ontwikkeling van passend onderwijs.

³ Verwijzing en variatie op een quote van Nelson Mandela: 'It takes a village to raise a child'

Wat zijn de ambities voor de komende periode van vier jaar?

Scholen

- ✓ Voor alle leerlingen in het samenwerkingsverband die extra ondersteuning nodig hebben is een passende onderwijsplek beschikbaar.
- ✓ De scholen voeren met elkaar de aan hen opgedragen taken uit en realiseren samen een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen.
- ✓ Scholen en de aan de scholen verbonden jeugdhulppartners werken op een praktische manier planmatig en doelmatig samen.
- ✓ In de scholen is er expliciet aansturing op brede ontwikkeling van de teams in het kader van passend onderwijs: 'passend onderwijs in de haarvaten van het systeem'.
- ✓ Alle betrokken partijen werken kindgericht en vanuit een integrale benadering en delen de overtuiging dat voorkomen beter is dan genezen.
- ✓ Alle betrokken partijen werken vanuit het bewustzijn dat er na het VO een vervolg is in onderwijs, arbeid of dagbesteding (met name relevant voor arbeidstoeleiding en kansgelijkheid voor leerlingen in kwetsbare posities)
- ✓ Schotten tussen en binnen de verschillende instanties verdwijnen of worden verlaagd.

Organisatie

- ✓ Het samenwerkingsverband kent een slagvaardige en effectieve aansturing, transparante (interne) communicatie en een doelmatige, inzichtelijke organisatie.
- ✓ De scholen en het samenwerkingsverband hebben daarom een effectieve kwaliteitscyclus ingericht, zonder onnodige bureaucratie en met minimale administratieve rompslomp.
- ✓ Het team passend onderwijs van het samenwerkingsverband is een werkorganisatie en heeft een faciliterende rol richting de scholen. Het eigenaarschap rondom het proces van passend onderwijs ligt bij de scholen.

Bedrijfsvoering

- ✓ Het samenwerkingsverband besteedt de middelen die het ontvangt voor passend onderwijs, zoveel als mogelijk, voor ondersteuningsaanbod aan leerlingen.
- ✓ Scholen verantwoorden jaarlijks op welke manier eigen middelen en budgetten vanuit het samenwerkingsverband zijn besteed aan basisondersteuning en aan lichte extra ondersteuning.

Afstemming en samenwerking

- ✓ Gemeenten stemmen de inkoop van de jeugdhulp af met het samenwerkingsverband;
- ✓ Gemeenten en samenwerkingsverband evalueren jaarlijks de effectiviteit van alle maatregelen
- ✓ Scholen stemmen jaarlijks hun ontwikkelagenda voor passend onderwijs af met het samenwerkingsverband.

Wat zijn de komende vier jaar de belangrijkste uitdagingen ?

Op basis van de interne en landelijke evaluaties ziet het samenwerkingsverband de volgende uitdagingen en zijn de volgende afspraken gemaakt:

Uitdagingen op het gebied van onderwijsaanbod:

- ✓ We zetten ons gezamenlijk in voor dekkend onderwijsaanbod voor alle leerlingen binnen onze regio. Er zijn geen thuiszittende leerlingen.
- ✓ We zetten collectief in op het vergroten van pedagogische en didactische wendbaarheid van al het personeel in de scholen door ruim professionaliseringsaanbod.

Uitdagingen op het gebied van het onderwijssysteem:

- ✓ We zetten ons gezamenlijk in voor het maximaal en creatief gebruik maken van de mogelijkheden die wet- en regelgeving bieden om (vormen van) onderwijs te organiseren.

Uitdagingen op het gebied van de ondersteuningsstructuur:

- ✓ We zetten ons gezamenlijk in om de kwaliteit van ondersteuning in de scholen te vergroten en effectiever te maken.

Uitdagingen op het gebied van werkwijze en samenwerking met jeugdhulp instanties:

- ✓ We zetten ons gezamenlijk in om ruim tijd te maken voor afstemming, samenwerking en evaluatie van de op preventie gerichte aanpak die met jongeren en ouders is afgesproken.

Uitdagingen op het gebied van besteding van middelen

- ✓ We zetten ons gezamenlijk in om de middelen voor passend onderwijs zoveel als mogelijk in te zetten voor de ondersteuning aan leerlingen.

Uitdagingen op het gebied van facilitering door het team Passend Onderwijs

- ✓ We zetten ons gezamenlijk in om binnen het samenwerkingsverband het eigenaarschap van passend onderwijs bij en in de scholen te vergroten en 'in de haarvaten van het systeem te krijgen'.

Welke uitgangspunten zijn afgesproken met de gemeenten?

In 2019 zijn in samenspraak met gemeenten door middel van op overeenstemming gericht overleg (OOGO) een aantal uitgangspunten voor een gezamenlijke uitvoeringsagenda geformuleerd en vastgesteld. In het voorjaar van 2021 zijn deze in samenspraak tussen gemeenten en samenwerkingsverbanden hertaald en geactualiseerd naar de huidige situatie en samengevat in de volgende speerpunten:

1. normaliseren en zelfstandigheid (vanaf het voorgezet onderwijs);
2. aansluiten en integrale aanpak (vanuit verschillende domeinen inclusief ouderbetrokkenheid en veiligheid);
3. gelijke kansen, talentontwikkeling en onderwijs voor ieder kind;
4. inclusie;
5. eenzelfde niveau van kwaliteit in de regio.

Eén van de belangrijkste doelstellingen voor de komende planperiode 2021-2025 is dat gemeenten, jeugdhulp en onderwijs hun processen en procedures zo op elkaar afstemmen en gezamenlijk een overzichtelijke uitvoeringsagenda maken. De opbrengst daarvan moet vooral zijn dat jongeren en hun ouders niet van het kastje naar de muur worden gestuurd en geen 'last hebben' van bureaucratie en administratieve rompslomp.

Wat is de samenvatting van het ondersteuningsplan?

De scholen willen zich komende vier jaar vooral richten op het:

1. verder verbeteren van de verbinding onderwijs-jeugdhulp;
2. verfijnen van dekkend onderwijsaanbod: het consolideren en door-ontwikkelen van de voorzieningen in de scholen;
3. verbeteren van de inhoudelijke en financiële kwaliteitszorg rond passend onderwijs. Zowel intern (verantwoording door het samenwerkingsverband) als extern (verantwoording door de scholen);
4. bevorderen van de deskundigheid op het terrein van passend onderwijs binnen de scholen op management-, middenkader-, docent- en mentorniveau om passend onderwijs in de haarvaten van het systeem te krijgen;
5. verbeteren van aansluitingen op (1)de arbeidsmarkt voor jongeren met afstand tot die arbeidsmarkt en (2)dagbesteding.

De in dit ondersteuningsplan beschreven voornemens zijn vertaald naar een meerjaren-ontwikkelagenda en zullen jaarlijks uitgewerkt worden in een activiteitenplan. Deze zijn als bijlagen te vinden op de website van het samenwerkingsverband www.swvomk.nl